

Antwoord bij VLB vragen Mest-32 t/m 36 en VLB vraag Mest-40

De onderstaande uitleg heeft in zijn algemeenheid betrekking op het bepalen van de best beschikbare gegevens bij opgave van de eindvoorraad en op een controle hiervan. Deze uitleg is van toepassing op de gestelde vragen (*vragen vanaf blz. 2*).

- **Opgave aanvullende gegevens 2020**

Vanaf 13 december 2020 kunnen de voorraadgegevens over 2020 aan ons worden doorgegeven. Van de eindvoorraad geeft u (de landbouwer) naast het totale gewicht hiervan, ook door hoeveel stikstof en fosfaat er in zat. Er zijn 3 manieren om de hoeveelheid stikstof en fosfaat te berekenen. Hoe u dat doet en welke manieren dat zijn, vindt u op onze site:

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/mest/uw-landbouwbedrijf/aanvullende-gegevens-landbouwer>

- **Toepassen best beschikbare gegevens (bij een controle)**

Bij het bepalen van het stikstof- en fosfaatgehalte in de op het bedrijf opgeslagen hoeveelheid dierlijke meststoffen, kan het betekenen dat het best beschikbare gegeven voor het bepalen van de voorraad afwijkt van een eerder of later kalenderjaar.

Bij een controle van de voorraden zijn de gegevens die een bedrijf in de AGL heeft opgegeven leidend. Toch wordt er niet altijd gerekend met de waarden die een bedrijf in de AGL heeft opgegeven. Bij een gebruiksnormencontrole over een jaar worden twee leidende principes gebruikt.

1. Allereerst wordt zowel de begin- als eindvoorraad van het jaar dat wordt gecontroleerd, bepaald met OF de forfaits OF met bedrijfsspecifieke gegevens. Bij de controle over een bepaald jaar wordt niet op beide manieren gerekend.
2. Daarnaast wordt gerekend met de best beschikbare gegevens. Forfaits worden pas gebruikt als er onvoldoende aanknopingspunten zijn om met bedrijfsspecifieke gegevens te rekenen.

Meer informatie vindt u op onze site in het Boetebeleid meststoffenwet RVO:

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/mest/controle-en-handhaving>

In bijlage 8 van het boetebeleid vindt u mogelijke varianten die zich bij de bepaling van de voorraad kunnen voordoen.

2020-Mest-32 (21-10-2020, Houtsma) Voorraden dierlijke mest

Vorraden dierlijke mest dienen op basis van de best beschikbare gegevens gewaardeerd te worden. Nadat de hoeveelheid mest is bepaald wordt daaraan middels een waardering de samenstelling vastgesteld en als totaal doorgegeven middels de aanvullende gegevens.

Wanneer echter uit afvoercijfers blijkt dat deze eindvoorraad qua gehalten te hoog is gewaardeerd, rijst de vraag welke gegevens gebruikt dienen te worden in de mestboekhouding van het opvolgende jaar.

Voorbeeld:

Afvoer maart 2017: 108 ton met 1,65 kg fosfaat en 4,25 kg stikstof per ton (één mengmonster, enige afvoer in 2017).

Productie 2017: circa 3.300 ton met 4.150 kg fosfaat en 14.725 kg stikstof

Eindvoorraad 2017: 1.150 ton (qua tonnen vergelijkbaar met begin 2017) met 1,65 kg fosfaat en 4,25 kg stikstof per ton.

Afvoer maart 2018: 357 ton met 1,28 kg fosfaat en 4,18 kg stikstof per ton (meerdere mengmonsters). Daarnaast nog afvoer in 2018 van 481 ton met 1,29 kg fosfaat en 4,26 kg stikstof per ton (ook meerdere mengmonsters).

Afvoer 2019 rundveemest met 1,28 kg fosfaat per ton.

In mijn ogen is de afvoer van 2017 niet geschikt om de beginvoorraad 2018 mee te waarderen.

1. Deelt RVO mijn standpunt dat de afvoer van één vracht c.q. één mengmonster van mest van een mestvolume die op de einddatum niet meer aanwezig niet representatief is voor de waardering van de eindvoorraad 2017.

Zo ja, waarom worden er toch bestuurlijke boetes opgelegd voor het niet gebruiken van de best beschikbare gegevens?

Zo nee, op grond waarvan meent RVO dat deze afvoer statische gezien voldoende betrouwbaar is voor het waarderen van de eindvoorraad 2017? In deze verwijs ik ook naar de eigen onderbouwing van de handhavingmarges op www.rvo.nl

In mijn ogen is de samenstelling van de afvoer van 2018 op een geheel andere wijze tot stand gekomen (en daarmee de waardering van de eindvoorraad 2018) dan 2017. Dit maakt dat bij het hanteren van twee verschillende waarderingwijzen (2017 op basis van één mengmonster, een relatief gering volume en afgevoerd in een korte periode en 2018 op basis van meerdere mengmonsters, een veel groter volume en een veel langere afvoerperiode) er sprake is van twee waarderinggrondslagen voor de waardering van mest.

2. Deelt RVO onze mening dat voor de AGL 2017 (31 december 2017) gebruik gemaakt moet worden van de afvoer van 2017, maar voor de naleving van de gebruiksnormen in 2018 de afvoer van de beginvoorraad, zoals blijkt uit de afvoer van maart 2018?

Zo nee, waarom niet?

3. Deelt RVO onze mening dat de monsters (en daarmee de uitslagen) van de afgevoerde mest van 2017 en 2018 onvergelijkbaar zijn door het verschillende afvoerpatroon in die jaren en daarom niet geschikt zijn om deze binnen één te gebruiken voor de controleberekening van de naleving van de gebruiksnormen over het jaar 2018?

Zo nee, waarom niet?

4. Deelt RVO mijn standpunt dat deze twee wijzen van afvoer tot een verschillende waardering van de voorraad leiden en daarmee niet geschikt zijn voor toepassing in een gebruiksnormen-

berekening? In mijn ogen worden appels met peren vergeleken.

Zo nee, waarom niet?

5. Deelt RVO onze mening dat de afvoer van maart 2018 en maart 2019 representatief zijn voor de controleberekening van de naleving van de gebruiksnormen in 2018 en daarom beter gebruikt kunnen worden om het vergelijken van appels met peren te voorkomen?
6. Zo nee, op grond waarvan meent RVO dat deze twee verschillende wijzen van afvoer van dierlijke mest statische gezien voldoende betrouwbaar is voor het waarderen van de eindvoorraden daarmee voor toepassing in de gebruiksnormenberekening over 2018? In deze verwijs ik ook naar de eigen onderbouwing van de handhavingsmarges op www.rvo.nl
7. Deelt RVO mijn standpunt dat de onzekerheidsmarges in de afvoer ook toegepast moeten worden bij het gebruik van de aanvullende gegevens in de controle op de naleving van de gebruiksnormen? Zo nee, waarom niet?
8. Deelt RVO mijn mening dat toepassing van een forfaitaire waarderingsgrondslag of een langjarig gemiddelde in deze mogelijk tot een betrouwbaardere uitkomst van de gebruikte meststoffen leidt?

2020-Mest-33 (21-10-2020, Houtsma) Bezinklaag varkens

Middels de AGL (Aanvullende gegevens landbouwbedrijven) kunnen varkenshouders naast hun reguliere mestvoorraad ook een bezinklaag opgeven. Daarnaast is er sprake van handhavingsmarges (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/mest/controle-en-handhaving/controle-op-gebruiksnormen/marges-bij-handhaving>).

Dit roept een aantal vragen op:

1. Klopt het dat er naast de bezinklaag in de aanvullende gegevens er sprake is van handhavingsmarges?
Zo ja, waarom is dat zo ingericht?
Zo nee, wat is de nut en noodzaak van de opgave in de AGL?
2. Wanneer afgeweken wordt van de aangroei van 2 cm per jaar geldt: *'Kunt u bewijzen dat de situatie op uw bedrijf anders is? Dan mag u dat bij een controle aan ons laten zien.'*
Welke onderbouwing verwacht RVO?
3. Op grond van deze onderbouwing zou de aangroei ook groter kunnen zijn dan 2 cm per jaar, bijvoorbeeld in de situatie van weinig mestafvoer en grote afstanden tussen de locatie van de dieren en het zuigpunt.
    Accepteert RVO een hogere aangroei?
    Zo nee, waarom niet?
4. Als gevolg van een grote afvoer in een jaar is het mogelijk dat het bovenste deel van een bezinklaag weer wordt 'losgespoeld'.
Is een afname van de bezinklaag ook mogelijk?
5. Volgens de route van de AGL zou theoretisch gezien de put op enig moment vol zitten met bezinklaag. Op welke wijze waardeert RVO c.q. de ondernemer bij opgave in de AGL hier de verdichting van de bezinklaag die in het bezinklagen rapport wordt geconstateerd?

2020-Mest-34 (21-10-2020, Houtsma) De Best beschikbare gegevens mestscheiding

Een rundveehouder laat in 2019 een deel (750 ton) van zijn rundveemest scheiden met een decanther/centrifuge.

De input is rundveemest met 1,27 kg fosfaat en 4,13 kg stikstof per ton (samen 952 kg fosfaat en 3100 kg stikstof). De dikke fractie (105 ton) bevat 6,53 kg fosfaat en 5,31 kg stikstof per ton.

Op basis van de mestscheidingsadministratie rest er 645 ton dunne fractie met 0,41 kg fosfaat en 3,94 kg stikstof per ton. Deze dunne fractie wordt niet afgevoerd en het volgende jaar aangewend op het eigen bedrijf.

Welke gehalten dienen voor deze dunne fractie opgegeven te worden in de AGL?

1. De forfaitaire gehalten (er is immers geen bemonsterde afvoer, maar deze gehalten zijn hoger dan de input)?
2. De gehalten uit de mestscheidingsadministratie (deze worden door RVO in de best beschikbare gegevens niet genoemd)?

Welke gehalten dienen voor deze dunne fractie opgegeven te worden in de AGL als het resultaat van de mestscheidingsadministratie door een eigen genomen monster worden bevestigd?

3. De forfaitaire gehalten (er is immers geen bemonsterde afvoer, maar deze gehalten zijn hoger dan de input)?
4. De nu bevestigde gehalten uit de mestscheidingsadministratie (deze worden door RVO in de best beschikbare gegevens niet genoemd)?
5. Anders?
6. Bijlage I van de UR Msw maakt voor de forfaitaire gehalten geen onderscheid tussen de verschillende systemen van mestscheiding. Kun je met deze kennis nog spreken van best beschikbare gegevens als er gebruik gemaakt moet worden van forfaits?

2020-Mest-35 (21-10-2020, Houtsma) Best beschikbare gegevens bij wisselende bedrijfsomstandigheden

Uitgangspunt bij het opgeven van aanvullende gegevens zijn de zogenaamde best beschikbare gegevens. Standpunt van RVO (zo blijkt uit NVWA-rapporten en voornemens tot het opleggen van een boete) is tot nu toe dat bemonsterde afvoer altijd voor forfaits gaan. Het gebruik van bemonsterde afvoer zou tot een betrouwbaardere uitkomst leiden.

1. Heeft RVO bij de keuze voor de bemonsterde afvoer als best beschikbare gegevens voor de waardering van de eindvoorraad rekening gehouden met en zo ja, op welke wijze:
  - a. Het aantal vrachten dat in een jaar wordt afgevoerd;
  - b. Het aantal mengmonsters dat in een jaar wordt gebruikt;
  - c. De verschillende leeftijden waarmee de mest is geproduceerd;
  - d. De verschillen in afgeleverde in afvoer (voorraad toename of juist een voorraadafname);
  - e. De verschillen in het jaarlijks afleverpatroon;
  - f. Het wel of niet mixen voor afvoeren van mest;
  - g. De leeftijd van de dieren binnen één diercategorie waarmee deze mest geproduceerd is?
2. Zo nee, op grond van welke statische onderbouwing meent RVO dat bemonstering dan toch dat bemonstering gevolgd moet worden?
3. Deelt RVO mijn mening dat bij het optreden van een van de genoemde situaties het voor de hand ligt om de AGL in te dienen met de bemonsterde waardes en de

gebruiksnormenberekening met behulp van een langjarig gemiddelde dan wel de forfaits?
Zo nee, waarom niet?

In de praktijk komen we situaties tegen die dat lijken te weerspreken.

1. Forfaitair of bemonsterd.
Een nagenoeg grondgebonden rundbedrijf kan het ene jaar zijn mest onbemonsterd afvoeren en het andere jaar net niet.
Dit maakt dat de voorraden binnen één jaar op twee verschillende grondslagen gewaardeerd worden.
  - a. Is de afvoer van één vracht voldoende om deze te bestempelen als best beschikbare gegevens? Op basis van welke statische onderbouwing baseert RVO dat?
  - b. Deelt RVO ons standpunt dat twee waarderingsgrondslagen in één jaar ongewenst zijn en er daarom bij de opgave aanvullende gegevens de bemonsterde waarde wel gebruikt moet worden, maar bij de gebruiksnormenberekening voor zowel de begin- als de eindvoorraad gebruik moet worden gemaakt van forfaits.
2. Een varkensbedrijf zonder grond dat in een jaar weinig, maar dunne mest afvoert (gebruikelijk bij slechte varkensprijzen) moet de eindvoorraad ook op basis van deze afvoer waarderen. Dit leidt tot een grote hoeveelheid niet verantwoorde meststoffen.
  - a. Op grond van welke onderbouwing meent RVO dat deze afvoer statistisch een verantwoorde waardering van de aanwezige meststoffen zijn.
  - b. Als RVO ook van mening is dat deze afvoer niet representatief is voor de aanwezige mest in de putten, hoe dient deze varkenshouder deze meststoffen dan te waarderen om de werkelijk te verantwoorde meststoffen in beeld te brengen?
  - c. Bestaat er voor RVO nog een onderscheid in het doorgeven van aanvullende gegevens en de waarden die gebruikt moeten worden in controleberekening van de naleving van de verantwoordingsplicht?
3. Het onder 1 genoemde varkensbedrijf voert het jaar daarop volgende jaar een forse hoeveelheid mest af, groter dan zijn jaarproductie met dientengevolge nogal hoge gehalten. Wanneer hij de eindvoorraad op basis van deze afvoer waardeert leidt dit tot een grote negatieve hoeveelheid te verantwoorde meststoffen.
  - a. Op grond van welke onderbouwing meent RVO dat deze afvoer statistisch een verantwoorde waardering van de in de eindvoorraad aanwezige meststoffen zijn.
  - b. Als RVO ook van mening is dat deze afvoer niet representatief is voor de aanwezige mest in de putten, hoe dient deze varkenshouder deze meststoffen dan te waarderen om de werkelijk te verantwoorde meststoffen in beeld te brengen?
  - c. Is RVO van mening dat de waardering van beginvoorraad volgens situatie 1 en de waardering van de eindvoorraad volgens situatie 2 leidt tot een nauwkeurige berekening van de te verantwoorde meststoffen en dat deze waardering op basis van dezelfde grondslag tot stand gekomen is (er worden geen appels met peren vergeleken)?
Zo ja, waarop baseert RVO dat?
4. Een gestaakt varkensbedrijf (neventak) voert in een jaar één vracht van de in de putten aanwezige mest af. Door uitzakken en werking in de mest leidt dit tot lage gehalten in de mest, welke gebruikt dienen te worden voor de waardering van de eindvoorraad, wat leidt tot een

hoeveelheid te verantwoorden meststoffen (er is geen mest aangewend in dat jaar).

- a. Is de afvoer van één vracht voldoende om deze te bestempelen als best beschikbare gegevens? Op basis van welke statische onderbouwing baseert RVO dat?
  - b. Stel er is afvoer van meerdere vrachten met één mengmonster. Is dat voldoende om deze te bestempelen als best beschikbare gegevens?
Op basis van welke statische onderbouwing baseert RVO dat?
  - c. Op grond van welke onderbouwing meent RVO dat deze afvoer statistisch een verantwoorde waardering van de aanwezige meststoffen zijn.
  - d. Als RVO ook van mening is dat deze afvoer niet representatief is voor de aanwezige mest in de putten, hoe dient deze varkenshouder deze meststoffen dan te waarderen om de werkelijk te verantwoorden meststoffen in beeld te brengen?
5. Afvoer van mest van witvlees- of rosékalveren wisselt van samenstelling door de leeftijd van de kalveren. Omdat een cyclus bij deze dieren niet samenvalt met een jaar zal de ene eindvoorraad meer of volledig gewaardeerd zijn op de afvoer van de mest van jonge dieren en het andere jaar van meer of volledig van mest van oudere dieren.
- a. Op grond van welke onderbouwing meent RVO dat deze afvoer statistisch een verantwoorde waardering van de aanwezige meststoffen zijn?
  - b. In onze ogen is er sprake van twee waarderingsgrondslagen, die niet binnen één jaar gebruikt kunnen worden om de gebruikte meststoffen te verantwoorden.
Deelt RVO deze mening?
Zo nee, waarom niet?

2020-Mest-36 (21-10-2020, Nevedi) Toepassing best beschikbare gegevens

Voor het toepassen van de best beschikbare gegevens zal voor acceptatie van RVO de praktijk veelal kiezen om gebruik te maken van de analyse-resultaten van de afgevoerde mest. Echter de resultaten in de praktijk kunnen zo weerbarstig zijn dat een individuele producent hier geen jaarplanning op kan maken.

Voorbeeld:

Klant voert in een bepaald jaar 1/3 deel van de geproduceerde hoeveelheid mest af. Daarbij worden gehalten verkregen van 4,2 kg N/ton en 2,0 kg P/ton. Er vanuit gaande dat de bedrijfssituatie/voerrantsoenen op hoofdlijnen gelijk blijven. In het opvolgende jaar voert de klant wederom ruim 1/3 van de geproduceerde hoeveelheid mest af. De ontvangen analyses geven een beeld weer van 4,0 kg N/ton en 1,0 kg P/ton. Bij ruim 1/3 deel afvoer van de totale hoeveelheid op het bedrijf geproduceerd mest; kun je niet anders spreken dan een representatieve hoeveelheid. Maar een verklaring van het verschil in gehalten is niet te geven.

1. Deelt RVO ons standpunt dat een veehouder in een dergelijke situatie machteloos staat? En boete bij controle onvermijdelijk tot een boete leidt?
2. Deelt RVO ons standpunt dat het in dergelijke casussen beter is om te rekenen met gehalten van de geanalyseerde afgevoerde mest in de eindvoorraad en dat deze gehalten achteraf gezien ook zichtbaar in de beginvoorraad had gezeten. En daarmee de administratie af te ronden?
3. Begrijpt RVO de machteloosheid die een veehouder voelt wanneer hij/zij in een dergelijke spagaat terecht komt?

2020-Mest-40 (21-10-2020, Alfa) Gehalten in eindvoorraad dierlijke mest (vervolgvraag 2020-Mest-15)

In het antwoord op vraag 2020-Mest-15 staat: "Wanneer er in het desbetreffende jaar geen aan- of afvoer plaats heeft gevonden is in beginsel het gewogen gemiddelde stikstof- en fosfaatgehalte per mestsoort van geanalyseerde afgevoerde dierlijke mest van het voorliggende jaar van het bedrijf een beter beschikbaar bedrijfsspecifiek gegeven dan de forfaitaire gehalten."

1. Hoe verhoudt dit antwoord zich tot de toelichting bij de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, gepubliceerd op 21 november 2005, waarin nadrukkelijk staat dat het moet gaan om de analyseresultaten van de "in het desbetreffende jaar" van het bedrijf afgevoerde mest?
2. Kan de agrariër, als er in het jaar geen mest gewogen en bemonsterd is afgevoerd, ervoor kiezen om samenstelling van de eindvoorraden te baseren op de forfaitaire normen, zonder dit nader te hoeven onderbouwen?